

דעת
אתר לימודי יהדות ורוח
www.daat.ac.il

בית דין צדק שע"י הרבנות הראשית לירושלים

תיקן מרזב משותף לו ולחבירו, שכרו

(מהד' ח אלול)

נושא הדיון

א' וב' שכנים בבית משותף שהוסיפו מרפסת לדירותיהם הסמוכות והוצרכו לתקן דליפת מים לשכנים שמתחתם עפ"י פסק ביהמ"ש לאחר חו"ד מומחה. החוב הוטל על שניהם בשווה. א' תיקן בשלו, וב' תיקן בשלו וגם בצינור הבנוי בקיר החוצץ שביניהם. ב' תובע מא' להשתתף בתיקון הצינור והקיר סכום של כמה אלפי ש"ח, וא' טוען שהמחיר נראה לו מוגזם, והיה על ב' לשאול אותו לפני התיקון (ב' משיב שאמר לו לפני כן שעומד לעשות את התיקון וא' הסכים, ובשעה שעבד ראה א' שעובד ושתק. א' מכחיש שנתן לו תשובה חיובית), והוא גם תובע חשבונית מפורטת עם אחריות כדי שתהיה לו לראיה לתביעות אפשריות בעתיד (ב' משיב שנתן לא' חשבונית עם אחריות אך הוא החזיר אותה לקבלן, ועכ"פ הוא מחוייב לאחריות שהבטיח, והצהיר על כך בבית הדין. וא' טוען שהחזיר את הקבלה לב').

השאלה לדיון

שכרו של יורד לנכסי חבירו כשהיה הוא שותף בהם.

תשובה

פסק הרמב"ם גזילה ואבידה פ"י ה"ד ושו"ע סי' שעה סעי' א: היורד לתוך שדה חבירו שלא ברשות ונטעה, אם היתה השדה העשויה ליטע אומדין כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו ליטעה ונוטל מבעל השדה. והשותף בשדה שיש לו חלק בה כיורד ברשות הן ושמן להם וידם על העליונה. וכתב ביד רמה ב"ב פ"א סי' ו ד"ה ומנא תימרא דאי, דיורד שלא ברשות דאומדין כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו ליטעה, אישתכח דאי לא מטיא האי שומא כשיעור ההוצאה לא

יהיב ליה כוליה הוצאה, ואילו הכא - במקיף וניקף בגמ' ב"ב ד ב - מחייבין ליה לפי מה שגדר, שאני הכא דכיון דכי יהיב בשותפות קא יהיב, וקא מתהני ליה מיניה כמאן דגדרה איהו לכולה, אשתכח דלפי מה שגדר דהכא ניהא ליה לניקף טפי מהך אומדנא דהתם, והתם הוא דצריך לשעוריה בכמה אדם רוצה ליתן אבל הכא כיון דמסתמא מינח ניהא ליה לא צריך לשעורי דאנן סהדי דרוצה ורוצה הוא. א"נ התם גבי היורד לתוך שדה חבירו כיון דלא הו"ל לדיליה חולקא בהאי ארעא דנטעה איהו דאפסיד אנפשיה דאפיק ממוניה במידי דלא הוה רמי עליה לאפוקי וכו', ואילו גבי המקיף את חבירו מארבע רוחותיו כיון דכי אקפיה גדר לאו לצורך פנימי אקפיה אלא לצורך ארעא דנפשיה הוא דגדר ליכא למימר איהו דאפסיד אנפשיה דלא הו"ל למיגדר וגדר דהאי ארעא דנפשיה דדחקה למיגדר, ודינא הוא דיהיב ליה פנימי לחיצון לפום מאי דמטי ליה לארעיה מהנאה דהאי גדר לפי חשבון וכו', ואמטי להכי מגלגלין עליו את הכל מה שגדר דהו"ל כיווד ברשות וכו'. ע"כ.

ובשו"ת מהר"ם בר"ב ד"פ סי' תתקסא כתב לענין שותפין דאם אחד מהם טרח בשדה וחבירו לא טרח לאשר לא עמל בו יתננו חלקו כאילו טרח גם הוא דאורחי דשותפי למיטרח בשביל חבריהם וכו', סתמא אפילו שלא גילה לחבירו כלום ואפילו בשדה שאינה עשויה ליטע חשוב כמו יורד ברשות כל כמה דלא מיחה חבירו בהדיא אמרינן שליחותיה קעביד כ"ש בנידון זה ששמעון ראה ושמע וכו' ושתק ולא מיחה חשיבי שותפי כיווד ברשות ושליחותיה קא עבדי. ע"כ.

בנידון דידן, התיקון שעשה ב' בצינור המרזב שבתוך הקיר המשותף לו ולא', השבח של העבודה היה עבור השכנים מלמטה ולא דוקא עבור א' וב', אלא שהם נזקקו לתקן אותו בציווי ביהמ"ש, ואם היו שמיין את השבח ששבח המרזב והקיר שלהם אחרי התיקון היה מתברר שההוצאה גדולה ממנו, אך מכיון שהמרזב עובר בתוך הקיר המשותף שלהם ושניהם נזקקו לתקנו, אותו ואת הקיר, בציווי ביהמ"ש, וב' עבד לצורך עצמו ולצורך שותפו א', חייב א' לשלם לו כל הוצאותיו, אע"פ שלא נתן לו את הסכמתו המפורשת לעבודה שעבד ולהוצאות שהוציא. ואין א' יכול להיתלות באובדן החשבונות וכתב האחריות כדי להיפטר מחיובו, כיון שהחשבון היה רשום בחשבונות והוא חשבון אמיתי, וב' התחייב בפני בית הדין לשאת באחריות התיקון.

הרב אברהם דוב לוי, אב"ד